

Universitätsbibliothek Paderborn

**Johannis Trithemii Spanheimensis Primo, Deinde D. Iacobi
Maioris Apvd Heripolin Abbatis, viri suo aeuo doctiss.
Partis Opera Historica, Qvotqvot hactenus reperiri
potuerunt, omnia**

Partim E Vetvstis Fvgientibusque editionibus reuocata, & ad fidem
Archetyporum castigata; partim ex manuscriptis nunc primùm edita ;
Qvorvm Catalogvm Aversa pagina exhibet

Iohannis Trithemii Spanheimensis Primo, Deinde D. Iacobi Maioris Apvd
Heripolin Abbatis, viri suo æuo doctissimi Secvndæ Partis Chronica
Insignia Dvo - I. Coenobii Hirsavgiensis, Diœcesis Spirensis: eius
fundationem & progressum ab Anno Christi DCCCXXX. vsque ad Annum
MCCCLXX. II. Coenobii ...

Trithemius, Johannes

Francofurti, 1601

XXXII. Ioannes Trithem. Abbas S. Iacobi Herbipolensis, Qvondam
Spanhemensis, Nicolao Gerbellio Phorcensi salutem.

urn:nbn:de:0128-1-17336

te quoque oculos plausibiliter conuertisti, qui certatim te adamanter, vicissim salutant, a
ceruatimque intuentur. Quibus & ego quidem excitatus perniciter accuro, amore meque
hunc, qui cum diutina eiusceratione præcordia nostra populabundus concremavit, hiæc
nostris literis qualibuscumq; significanter (vt arbitramur) ostento, quibus me tibi conin-
tissimum fore existimo, cum non dedianarisimi etiam subsellij literatores familiariter
in albo tuo conscribere. Quod si tu tuorumq; consortio adscribor, optime cum Gerbel-
lio actum esse asseueranter affirmo, siquidem non mortalem me sed immortalitate do-
natum haud incuriose iudicaturus. Quod reliquum superest reuerendissime pater, que-
quid id est q; sub incude tua nunc elegantissima fabrefit & bracteatur, fac quæsto vt ego qui
tuus sum, qui me totum tuæ sectæ consecro, sciam: vel q; nouum hunc tuum consecraneū
& militem scire magnopere desideras per seribe. Tuas enim literas desideranter expecto,
quas, nimis ea qua doctissimorum scripta veneratione excipere soleo, osculabundus
æterna cedro, perpetuusque hederis sempiternaque blanditer exornabo. Vale reuerendis-
sime pater, & me inter tuos dignanter adnumera. Ex Colonia quarto Idus Iunii. Anno
Dominii 1507.

XXXII.

IOANNES TRITHEM. ABBAS S. IACOBI HERBIPOLENSIS, QVON-
dam Spanhemensis, Nicolo Gerbellio Phorcensi
salutem.

IAMDV DVM acceptis literis tuis Gerbelli optime, simul ac votis respondere vt parerat
animo statui, quo confidentia de me tua non frustrarieris effectu, tanto que fierent ami-
citiae nostræ gratiores, quanto citius coaluerint. Quod vero tantisper distuli, non te pro-
pterea vel neglectum existimat debebis à me, vel contemptum, dabique vtroneus tar-
ditati veniam, si pensiculaueris examissim inexpurtables hierodulorum occupationes.
Oportebat etiam spontaneum adesse tabellarium, qui nostras ad te deferret literulas, ne
petronibus traditæ medio itinere perirent. Oras in primis te nostris adscribam amicis,
rem certe non difficult postulans, quando bonarum literarum studiosos omnes inter
fratres nobis atque charissimos habere semper fuerit iucundissimum. Tenebriones vero
& diuitiarum auarissimos incubones in amicitiam nostri nunq; admittere consuevimus, 10
propterea q; bonorum obnientur studiis, & hirrire cōtra viros doctos & eruditos semper
ipsis sit familiare. Te autem, studiose Gerbelli, quæ ornatissima tua litera doctum & pa-
ratum declarant, in amicitiam nostrā (tametsi medioximi sumus) obuij manibus libet
accipimus, fidemq; & charitatem in uiolabili constata pollicemur. Quamvis in nostrī
estimatione vehementer, fama deceptus, erraueris, q; pace tua dixerim, cū laudestu nostra
procū nimis excedant merita: integratatem tamen animi erga nos tui qua decet benevolen-
tia acceperamus. Scio enim q; non imitaris vanissimos illos palpones, qui cum laudare
quempiā videntur decipiunt, cōficta mentientes præconia, propterea q; non hominem i-
psum, sed dona sequuntur & munera. Tu etsi amore laudaueris, cuius iudicia cœta, fama
credidisti fallaci, longe tamē defuit mentendi animus ac decipiendi voluntas. Sed cōtte, 40
are si literarū tuarum verax sum paraphrastes, vt rectæ opinionis tuæ sententiam me appre-
hendisse intelligas. Intemerata sunt veritatis testimonia, quia rem satis enodem & mani-
festam mente concepisti, vt menceps habeatur potius q; lani capit, qui clarissimorū in pa-
laestra literaria hominum negauerit amicitiam esse immortalē. Omnia enim gloriose fa-
cta priorum, cum suis iamdudum interissent auctoriibus, si monumentis nō fuissent ami-
corum scribentium immortalitatē donata. Quocirca felices illos iudicauit antiquitas, qui
ingenio, sapientia, vel fortitudine memoratu digna facientes ea incidunt tempora, qui-
bus copia effet eruditissimorum clarissimorumque virorum, quorum amicitia perurgē-
te quicquid videretur laudandum, literarum firmamento reciperet immortalitatem. Re-
ste igitur amicitia clarorum & in re literaria nominatissimorum hominum immortalitatem
tibi polliceris: quoniam sicut astra coeli choruscantibus radiis micant illuminata
per statum in circuitu solem, ita quicunque illustrioribus in scriptura viris per amici-
tiam coniuncti sunt, immortalitatis lumine frequenter apud posteritatem illustrati per-
manent gloriosi. Adamicos docti bona & honesta scriptitant omnes, eorumque & nomē
& famam immortalia facere non secus ac seipso apud omnem posteritatem confine-
runt. Inimicum vero & in obscuro latirantem, nemo vñquam scriptis immortalitati
donauit. Ego autem, mi Gerbelli, tametsi nec eruditum me sciam nec immortalitatis
largitorum, sed medioxime studiosum, pro viribus tamen curabo, ne te inisse nobiscum
amici-

amicitia
doctorum
virorum
immortalit-
ate confit.

Similitudo
elegans.

FAMILIARES
qui certarim te adamant, vicissim latet, et
em excitatus pernicienter accutro, inservient
dia nostra populabundus concerentur. sicut
arbitratur ostendo, quibus me tibi contra-
risimi etiam subfelli literatores familiare-
q; consortio adscribo, optimo cum Gestis
m non mortalem me sed immortalem
eliquum supereret reuerentissime patet quo
ma fabrefit & brastatur, fac quatuor regni
sciam: vel q; nouum hunc tuum confidem
ibe. Tuas enim literas desideranter,
a veneratione excipere soleo, oculis
naque blanditer exornabo. Vale remi-
mera. Ex Colonia quarto Idus Iunii. Anno
XII.

JACOBI HERBIPOLENSIS, QVON-
colao Gerbello Phorcensi
tem.

optime, simul ac votis responderemus
non frustrareris effectu, tanto que feremus
ent. Quod vero tantisper diffisi, non respon-
se, vel contemptum, dabisque vobis cura-
inexplicabiles hierodulorum occupatio-
narium, qui nostras ad te defensae inveni-
Oras in primis te nostraris adserimus an-
o bonarum literarum studioflos omnes in-
ter fuit iucundissimum. Tenebentes
icitiam nostris nunq; admittere confessus
hirrire cōtra vitos doctos & eruditos impa-
ti, q̄tē ornatissima tua litera: doctum typu-
si medioxi sumus obuijs manuī libe-
constantia pollicemur. Quamvis in nobis
eris, q̄ pace tua dixerim, cū laudes ne nobis
camen animi erga nos tui qua decte beau-
vanifissimos illos palpones, qui cum laude
tes præconia, propterea q̄ non hemer-
i amore laudares, cuius iudicacea, sine
li animus ac decipiendi voluntas. Sedime
vt recte opinionis tuę sententiam me ap-
testimonia, quia rem satis enodem. Et nā
potius q̄ sani capit, qui claustris in re-
m esse immortalē. Omnis enim gloriatur
auctoribus, si monumentis nō fuerit in
Quocirca felices illi os iudicavit antiqua-
digna facientes ea incidunt tempora, q̄
cumque virorum, quorum amicitia pen-
firmamento recipere immortaliterum. lo-
nominatissimorum hominum immortalē
eli choruscantibus radis micant illuminan-
que illuftrioribus in scriptura vix per am-
frequenter apud posteritatem illuftrior-
neta scriptitant omnes, eorumque scripti-
cōfis apud omnem posteritatem confi-
tem, nemo vanquam scriptis immortaliterum
nec eruditum me sciam nec immortaliterum
viribus tamen curabo, ne te iniuste nobilium
amis

IOANNIS TRITHEMII.

545

amicitiam poeniteat. Quid incide iam fabrefiat sub nostra tibi pādamus efflagitas. Rure-
strem tractamus camœnam, nostroque musam proposito conuenientem quantum reie-
ctanca permittunt interciniimus. De sancto Christotropho Joseph librum mediocrem ab.
Liber de na-
trito Chri-
sti Ioseph.
Opus An-
naliū.
Opus ma-
gnū de de-
moniū.
Opus Stega-
nographia.
10 Qui facit quod nemo mirantur omnes: lam vero dicendum: Qui facit nouum, deseruntur omnes.
Maneat ergo sepultum, quod tempore incongruo culpatur repertum. Vale & nos ama,
Ex Herbipoli decima sexta die mensis Iulii. Anno Christianorum 1507.

XXXIII.

IOAN. TRITHEM. ABBAS S. IACOBI HERBIPOLENSIS, QVON-
dam Spanhemensis, Conrado Celi Protutto poete laureato fratri & amico
charissimo salutem.

S PER AVERA M frater ex Augustiburgio * te venturum ad nos, quo tibi omnem re-
20 rum mearum historiam enodassim, ne tu aut falsa pro veris admiseris de nobis, aut for-
tunatarum amici videare ignarus. Quoniam vero iter tuum deflexisti rursus in Austria, * Augsburg.
Literis id facere quod verbis paraueram compulsum sum. Proinde satis oportune mihi ne-
pos iste tuus ex fratre Nicolaus Wilandt occurrit, per quem corum qua circa me trans-
fera sunt noticiam adsequaris. Anno Christianorum quarto & quingentesimo supra mil-
lesimum, Rex noster serenissimus Romanorum Maximilianus, auxilio multorum prin-
cipum, rebus bellum atrocissimum indixit Palatinis, ingressisque (Rheno apud Mogun-
tiam transiisse) Nagauum Hassones cum Wedressis, omnia circa Alcennam Gauii op-
pidum * & Stauronesum sub ditione Palatini & ducis Cynonotorum inuenta rapuerunt,
ecclesiis, castellis, & viculis, nisi redimerentur auro multo, incensis atque destructis. Vnus
30 omnium in principem clementissimum Palatinum furor & incredibilis hirritus, qui no-
men & memoriam eius inferni tenebris operie putabant. Hassonum metu, & eorum
qui nobis erant vicini Melantagorum pauro, ac minis exterritus, monasterium meum,
quod imperio ipsius Palatini ac ducis Cynonotorum aqua subiacet potestate, exire com-
pulsus sum, propterea quod Alexander filius Melanagi, qui iam diu vita munia peregit,
datis iam tum Hassonibus dextris auxilia ferret, cuncta deuastans Palatinensem rura, nec
ætati parceret nec religioni, mihique in primis odio illustrissimi principis Comitis Bud-
oriani exbalistationes pararat. Stauronesum * ergo me contuli, vbi duabus & viginti heb-
domadibus remansi, catenus namque furor & infania Spaticorum duravit Hassonum. In-
terea dum hæc agerentur, duo ex monachis meis, Melantius Remitus Prior, & Pingioni-
40 ta Ioannes, cum petronibus donatis nonnullis, Cynonotorum fauere partibus iamdu-
dum assuti, primum occulto, ac demum recluso me odio pulsare occuperunt. Duce-
m in primis Transylvanianum, qui Cynonotis rurestribus imperat, mihi reddiderunt infen-
sum, multa confingentes, quorum excipium in summa, quod me Palatinis rebus optime
semper doluere faucent. Reliqua vero excogitata & ementita fuerunt omnia. Anno
dehinc altero, qui fuit quintus Christianorum supra quingentesimum atque millesi-
num, prima die mensis Aprilis Budorim accitus mandato principis me contuli, ratione
monasterii Lypmpurgenis per nefandos Palatini hostes funditus exusti, vbi me aliquandiu
necessario existente, Cynonoti iusfu Ducis inuasere coenobium, captisque è familia qui-
busdam in odium mei, ecclesiasticam libertatem austi temerario violarunt. Hæc cum mihi
Bello Ba-
varicum
Anno 1504
* Aliq; a
uff dem
Gau.
50 ta denunciata fuissent, satis profecto displicerunt, habitoque amicorum con-
silio redditum ad coenobium meum disserre statui, donec malefactionis tanta condigna
sequeretur expiatio. Mansi ergo Budoris & Neometis mensibus tribus usque ad conuen-
tum principum cum maiestate Regia apud Coloniam Agrippinam, quo per Ioachim
Marchionem Brandenburgensem Principem Electorem ad caput Iulii euocatus descend-
di, remoratus & ibi hebdomadibus quinque. Inde vero ad ipsius illustrissimi principis in-
stantiam Marchiam post eum intraui. Reuerlus tandem post nouem menses in patriam,
manifeste cognoui omnium malorum auctores memoratos extitisse monachos, vnā cū
Moguntino abbate, qui non satis bene rebus fauabant meis, propterea quod sunt litera-

Zz 3